

บทคัดย่อ

จากการสืบค้นของผู้วิจัย พบว่า หากจะกล่าวถึงระบบดาราศาสตร์ในยุคสมัยของภาพยนตร์ไทย แล้วนั้น ผู้วิจัยได้สร้างขอบเขตของการศึกษาไว้ 2 ลักษณะ คือ ระบบดาราศาสตร์ มิตร ชัยบัญชา และดาราศาสตร์หลังยุค มิตร ชัยบัญชา

ยุคแรกของภาพยนตร์ไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2478 เป็นยุคของความนิยมในตัวดาราศาสตร์ และยังคงต่อเนื่องมาจนกระทั่งถึงยุคของ มิตร-เพชรา คือ ช่วงปี พ.ศ. 2500-2513 ซึ่งช่วงนี้นับเป็นช่วงดารายอดนิยมครองตลาดหนังไทยยิ่งกว่ายุคใดๆ ในประวัติศาสตร์ ดังจะเห็นได้ว่าผู้ชมในยุคนี้จะสนใจในตัวดาราศาสตร์ที่แสดงมากกว่าบทบาทการแสดง ภาพยนตร์ที่น่าแสดงโดย มิตร-เพชรา จะได้รับความนิยมมากที่สุด ไม่ว่าจะ มิตร-เพชรา จะแสดงในบทบาทใดก็ตาม จึงทำให้ดาราทองทั้งสองมีงานแสดงมาก ดังนั้น มิตร ชัยบัญชา จึงมีความคิดริเริ่มให้เกิดระบบ “คิวดาราศาสตร์” ขึ้นมา ซึ่งระบบนี้ได้นำมาใช้จนถึงปัจจุบัน หลังจากการเสียชีวิตของ มิตร ชัยบัญชา ทำให้วงการภาพยนตร์เปลี่ยนแปลงไปและเข้าสู่ยุคเริ่มต้นของดารารุ่นใหม่ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงเห็นได้ชัดเจนคือ 1. เกิดการปรับเปลี่ยนในเนื้อหาภาพยนตร์ โดยเฉพาะการพยายามพิจารณาถึงคุณภาพและการเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับโลกความจริงมากขึ้น 2. การเข้าสู่วงการภาพยนตร์ไทยของผู้กำกับการแสดงคนรุ่นใหม่ 3. การเข้าสู่วงการภาพยนตร์ไทยของนางเอกหน้าใหม่ที่วงการเพิ่มความสำคัญกว่าตัวพระเอก การที่มีผู้สร้างภาพยนตร์มากขึ้นทำให้เกิดภาวะขาดแคลนนักแสดง นักแสดงเดิมอายุก็มากขึ้น ขาดความสมจริงและดารานักแสดงก็ไม่สามารถเป็นดารายอดนิยมแบบมิตร-เพชราได้ ผู้สร้างและผู้กำกับจึงพยายามสร้างดาราศาสตร์ในสังกัดขึ้น จึงทำให้เกิดดาราระดับพระเอก นางเอก ขึ้นอย่างมากมาย ในยุคปัจจุบันดารารุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นมักจะมีมาจากวงการอื่นก่อนเข้าสู่วงการภาพยนตร์ เช่น เป็นนางแบบ นางงาม นักร้อง นักศึกษา ฯลฯ มาก่อน จะเห็นได้ว่าการเกิดและดับของดารารุ่นใหม่ ตลอดเวลา ไม่ว่าจะด้วยสังขารหรือการไม่ยอมรับของผู้รับชมก็จริง จากงานวิจัยนี้จึงให้คำตอบเรื่องระบบดาราศาสตร์หลังการเสียชีวิตของ มิตร ชัยบัญชา ได้ว่าระบบดารายอดนิยมสิ้นสุดลงอย่างถาวร ตั้งแต่การเสียชีวิตของมิตร ชัยบัญชา และเป็นจุดเริ่มต้นของ “หลายความใหม่” ในวงการภาพยนตร์ตั้งแต่ดารารุ่นใหม่ ผู้กำกับรุ่นใหม่และหนังแนวใหม่ที่กล้า “ฟันธง” ได้ว่ายุคผู้ชมนิยมในการชมเฉพาะตัวดาราศาสตร์ในยุคดารายอดนิยมอย่างสมัย มิตร-เพชรา ได้ผ่านเลยไปแล้วและไม่มีวันหวนคืน จึงเหลือแต่ความขบถของดาราศาสตร์ที่เห็นในปัจจุบันว่า “เกิดง่ายตายไว” จึงมีแต่การพยายามสร้างระบบดารายอดนิยมอีกครั้ง เมื่อไม่สามารถสร้างได้อย่างเด็ดขาดจำต้องใช้บริบทอื่น เพื่อจูงใจให้ผู้ชมเกิดความนิยม เช่น นิยมในผลงานผู้กำกับ แนวทางในเนื้อหาภาพยนตร์ ฯลฯ เป็นตัวอย่างที่เห็นเด่นชัด